

TÜRKİYE'NİN İLK "İKLİM KANUNU" YASALAŞTI

20 madde

2 geçici madde

3 farklı kanunda değişiklik

TBMM'de kabul edilen kanunda "adil geçiş", "birincil piyasa", "denkleştirme", "Emisyon Ticaret Sistemi (ETS)", "tahsisat", "gömülü sera gazı emisyonları" ile "gönüllü karbon piyasaları", "iklim adaleti" gibi tanımlar yer aldı.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI'NIN SORUMLULUKLARI

Kurumlar arası koordinasyon, faaliyetler ve standartlar İklim Değişikliği Başkanlığı'nca belirlenecek.

Başkanlık, sera gazı emisyonlarının azaltımı ve iklim değişikliğine uyum faaliyetlerine ilişkin ilerlemeleri izleyecek.

Karbon fiyatlandırmasına ilişkin piyasaya dayalı mekanizmaları düzenlemek de Başkanlığın yetkisinde olacak.

Emisyon Ticaret Sistemi Başkanlık tarafından kurulacak ve bu kapsamda tahsisatların dağıtımı yapılacaktır.

ŞEHİRLER VE KRİTİK SEKTÖRLER İKLİM KRİZLERİNE HAZIRLIKLIL OLACAK

Kanun ile ekonominin iklim bazlı olumsuz sonuçlara dirençli hale getirilmesi sağlanacak.

Sektörlerin uluslararası rekabet gücünün artırılması için daha temiz ve daha verimli bir üretim süreci yasal güvenceye alınacak.

Kanun yalnızca sanayi sektörlerini değil; şehirleri, tarımı, hayvancılığı ve yeşil alanları da koruyan bir yaklaşımla hazırlandı.

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

AFETLERE KARŞI ERKEN UYARI SİSTEMLERİ VE GIDA GÜVENLİĞİ

İklim değişikliğine dirençli ürün deseni ile gıda güvenliğinin sağlanması için doğal kaynakların, ekosistemlerin ve biyolojik çeşitliliğin koruma kullanma dengesini gözeterek doğa temelli çözümler ile iklim değişikliğine dirençli uygulamalar yaygınlaştırılacak.

İklim değişikliğine bağlı afetlerin neden olduğu kayıp ve zararların azaltılması amacıyla risk değerlendirme, izleme, bilgilendirme ve erken uyarı sistemleri; bütünsel afet yönetimi esas alınarak geliştirilecek.

SU YÖNETİMİ VE ARAZİ TAHRİBATININ DENGELENMESİ SAĞLANACAK

Net sıfır emisyon hedefinin sağlanmasına yönelik emisyonların dengelenmesi için orman, tarım, mera ve sulak alanlarda karbon yutağı kayıplarını engellemek üzere ilgili kurum ve kuruluşlar tedbirler alacak.

İklim değişikliğinin etkilerine karşı su kaynaklarının etkin yönetimi sağlanacak.

Denizel ve karasal korunan alanların niteliği ve oranı yükseltilecek.

Çölleşme ve erozyonla mücadele edilecek.

**T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI**

ULUSAL VE YEREL EYLEM PLANLARI HAZIRLANACAK

Sera gazı emisyonları, Ulusal Katkı Beyanı, net sıfır emisyon hedefi ile İklim Değişikliği Başkanlığı'nın yayımladığı strateji ve eylem planları doğrultusunda azaltılacak.

Strateji ve eylem planları dönemsel olarak ulusal ve yerel ölçekte hazırlanacak, uygulanacak, uygulaması izlenecek.

Yerelin ihtiyaçları doğrultusunda Yerel İklim Değişikliği Eylem Planları hazırlanacak.

İL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KOORDİNASYON KURULLARI KURULACAK

Her ilde vali başkanlığında, ilgili kurum ve kuruluşların temsilcileri ile yerel yönetimlerin temsilcilerinden oluşan İl İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu kurulacak.

Kurulun çalışma usul ve esasları Bakanlıkça belirlenecek.

Yerel İklim Değişikliği Eylem Planları, en geç 31 Aralık 2027 tarihine kadar hazırlanacak. Bakanlık bu süreyi bir yıla kadar uzatabilecek.

OKUL MÜFREDATLARINA İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE YEŞİL DÖNÜŞÜM EKLENECEK

Tüm eğitim düzeylerinde müfredat ve öğretim programlarının güncellenmesi ve yeşil iş gücünün yetiştirilmesi için Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu ile iş birliği yapılacaktır.

**T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI**

TÜRKİYE YEŞİL TAKSONOMİSİNİ KURACAK

İklim Değişikliği Başkanlığı, ulusal, sektörel ve tematik raporlar hazırlayacak. Finansal kaynakları yönlendirmeyi kolaylaştırmak üzere iklim değişikliği teşvik mekanizmaları geliştirecek ve Türkiye Yeşil Taksonomisi'ni kurup yürütecek.

Döngüsel ekonomi hedefleri ve sıfır atık uygulamaları çerçevesinde ürünlerin yeniden kullanımı, atıkların yan ürün, alternatif ham madde olarak kullanılması ve geri dönüşüm, geri kazanım ile elde edilen ürünlerin zorunlu kullanım oranları belirlenecek.

SINIRDA KARBON DÜZENLEME MEKANİZMASI

Türkiye Gümrük Bölgesinde ithal edilen malların gömülü sera gazı emisyonlarını ele almak için Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) kurulabilecek.

SKDM'ye ilişkin raporlama, kapsam, içerik, usul ve esaslar ilgili bakanlıklarla koordineli olarak Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenecek.

**T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI**

İKLİM KANUNU GERÇEKLERİ

(YANLIŞ) “Karbon ayak iziyle insanların özgürlükleri kısıtlanacak.”

(DOĞRU) Karbon ayak izi ile insanların özgürlüklerinin kısıtlanması **söz konusu bile değil**. Karbon ayak izinin azaltılması sadece üretim yapan organizasyonlar için öngörülmüştür. Bireylerle, mülkiyet, seyahat gibi anayasal haklarıyla en ufak bir ilgisi bulunmamaktadır.

(YANLIŞ) “Emisyon Ticaret Sistemi adı altında vatandaşın karbon vergisi alınacak.”

(DOĞRU) Kanun teklifi karbon vergi sistemini getirmiyor. Emisyon ticaret sisteminin kurulmasını kapsıyor. 9. maddede de bireylerin değil sanayi kaynaklı sera gazı emisyonlarının düşürülmesine yönelik düzenlemeler yer alıyor. Dolayısıyla Emisyon Ticaret Sistemi uygulamasının kapsamı sadece enerji yoğun üretim tesisleridir. **Bireylerle hiçbir ilgisi bulunmamaktadır.**

(YANLIŞ) “Tarım yasaklanacak, meyve ağaçlarına el konulacak.”

(DOĞRU) Kanun metninde bu anlama gelecek herhangi bir yaklaşım dahi bulunmamaktadır. Aksine kanun; kuraklık ve afetlere karşı risk altındaki toprakları, tarımı, hayvancılığı ve doğal kaynakları, değişen iklim şartlarına karşı korumak; gıda ve su güvenliğini sağlamayı amaçlamaktadır.

(YANLIŞ) “Çiftçi istediği ürünü ekemeyecek, ekene cezalar verilecek.”

(DOĞRU) Kanunda tarım ve hayvancılığa ilişkin tek bir yaptırım maddesi dahi yoktur.

(YANLIŞ) “Hayvancılık yasaklanacak, yapay et yedirilecek, hayvan otlatmak yasaklanacak.”

(DOĞRU) Kanunda bunu ima eden herhangi bir ifade yoktur. Aksine Kanun 5 ve 6. maddelerle ülkemiz topraklarını, tarımını, hayvancılığını ve doğal kaynaklarını değişen iklim şartlarına karşı korumayı, gıda ve su güvenliğini sağlamayı amaçlamaktadır.

(YANLIŞ) “Paris Anlaşması’nda küresel güçler tarım alanlarına el koyacak.”

(DOĞRU) Paris Anlaşması 2021 yılında TBMM’de uygun bulma kanunu ile iç hukukumuza aktarılmıştır. Hatta ülkemiz, Paris Anlaşması’nı kendi özel koşullarını ve kalkınma hedeflerini önceleyerek ve dikkate alarak imzalamıştır. Paris Anlaşması 2021 yılından beri kanun hükmünde bir düzenlemedir. 2021 yılından bugüne kadar kısıtlayıcı herhangi bir uygulama olmamıştır, bundan sonra da olmayacaktır.

(YANLIŞ) “Kanunla kömür, petrol kullanımı kalkacak.”

(DOĞRU) Kömür, petrol kullanımının tamamen kaldırılacağı iddiası söz konusu bile değildir. Kanun, çevre dostu temiz enerjiyi teşvik etmeyi amaçlamaktadır; bunda da bir zorunluluk yoktur.

(YANLIŞ) “İklim değişikliği yoktur diyenlere ceza verilecek.”

DOĞRU: İklim Kanunu’nda “iklim değişikliği yoktur” diyenlere ilişkin bir ceza hükmü bulunmamaktadır.

(YANLIŞ) “Vatandaş karbon ayak izine göre ceza ödeyecek.”

(DOĞRU) Kanunun hiçbir maddesinde vatandaşa ceza ve kısıtlamaya yönelik bir yaptırım yer almıyor. 14’üncü maddede bireyleri değil, sanayi ve üretim tesislerine yönelik idari yaptırımlar düzenleniyor, adli ceza yaptırım hükümleri yer almıyor.

**T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI**

TÜRKİYE'NİN İLK "İKLİM KANUNU" İLE NELER SAĞLANACAK?

14 SORUDA İKLİM KANUNU

1-İklim Kanunu'na neden ihtiyaç duyuldu?

İklim Kanunu'nun temel amacı, 2053 Net Sıfır Emisyon Hedefi ve Yeşil Büyüme'dir. İklim Kanunu; iklim değişikliği kaynaklı krizlerin ve zararların olumsuz etkilerini en aza indirmeyi hedefleyen yasal bir düzenlemedir. Kanun, **iklime dirençli şehirlerin oluşturulması ve afet risklerinin azaltılmasında kritik bir öneme sahiptir**. Kanun, biyoçeşitlilik ve doğal kaynakların korunmasında, su ve gıda güvenliğinin sağlanmasında, ormanların ve yeşil alanların artırılmasında, yenilenebilir enerji kapasiteleri artırılarak enerjide dışa bağımlılığın azaltılmasında yol haritası oluşturacaktır.

2-İklim Kanunu hangi sektörleri ilgilendirecek?

Kanun şehirleri, altyapıyı, tarımı, hayvancılığı, yeşil alanları, su kaynaklarını koruyacak; enerji, sanayi, ulaştırma gibi sektörleri teknolojik ve çevre dostu yapıya kavuşturacak bir yaklaşımla hazırlandı. Kanun ile çevrenin, ekonominin, toplumun ve halk sağlığının iklim bazlı olumsuz sonuçlara dirençli hale getirilmesi sağlanacak.

3-Yerel düzeyde hangi adımlar atılacak?

Her ilde vali başkanlığında, ilgili kurum ve kuruluşların temsilcileri ile yerel yönetimlerin temsilcilerinden oluşan İl İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu kurulacak. Her ilin kendi şartları düşünülerek o ile özel eylem planları ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla hazırlanacak. İlgili kurumlar en geç 31 Aralık 2027 tarihine kadar kendi eylem ve strateji planlarını iklim değişikliği politikalarıyla uyumlu şekilde hazırlayacaklar.

4-İklim kaynaklı afetlere karşı hangi tedbirler alınacak?

İklim değişikliğine bağlı afetlerin neden olduğu kayıp ve zararların azaltılması amacıyla risk değerlendirme, izleme, bilgilendirme ve erken uyarı sistemleri; bütünsel afet yönetimi esas alınarak geliştirilecek.

5-Su yönetimi ve arazi tahribatının önlenmesi için neler yapılacaktır?

Orman, tarım, mera ve sulak alanlarda iklim değişikliğinin etkilerini hafifletmek için ilgili kurumlarca hazırlanan strateji ve eylem planları doğrultusunda su kaynaklarının etkin yönetimi sağlanacak. Denizel ve karasal korunan alanların niteliği ve oranı yükseltilecek. Kuraklık, erozyon ve arazi tahribatının önlenmesi için ulusal düzeyde rehabilitasyon çalışmaları plan ve program çerçevesinde daha etkin bir şekilde yürütülecek.

**T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI**

14 SORUDA İKLİM KANUNU

6-Temiz teknolojinin kullanımı nasıl yaygınlaştırılacak?

Kanun, hidrojen teknolojisi gibi yenilikçi teknolojilerin geliştirilmesi ve kullanımının yaygınlaştırılması için kamu, özel sektör ve kurumlar arası iş birliğinin güçlendirilmesini, bu alanlarda çalışmalar yapılmasını teşvik edecek.

7-İklim değişikliği ve Yeşil Dönüşüm farkındalığı için neler yapılacak?

Kamuoyu farkındalığının artırılması ve toplumun iklim değişikliğinin etkileri konusunda duyarlı hale getirilmesi için eğitim ve bilinçlendirme programları düzenlenecek. Tüm eğitim düzeylerinde müfredat ve öğretim programlarının güncellenmesi ve yeşil iş gücünün yetiştirilmesi için gerekli çalışmalar ilgili bakanlıklarla koordineli olarak Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu'nca yapılacaktır.

8-Türkiye Yeşil Taksonomisi ne getirecek?

Türkiye Yeşil Taksonomisi, yatırımın gerçekten çevreci ve iklim değişikliğini olumsuz etkilemeyen yatırım olup olmadığını belirleyerek, ulusal yatırım imkanlarını artıracak ve ülkemize uluslararası finans akışlarını hızlandıracaktır.

9-Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi ile ne sağlanacak?

Ülkemizde ilk defa uygulanmaya başlayacak olan bu sistem sayesinde iklim değişikliğiyle mücadelede yıllar içerisinde sera gazı emisyonları maliyeti etkin bir şekilde azaltılacaktır. Böylece sanayi tesislerinin Yeşil Dönüşüm kapsamında daha verimli, daha temiz ve daha rekabetçi imalat imkanlarına ulaşmaları sağlanacaktır.

10-İklim Kanunu “sadece ticaret sistemine yönelik bir kanun” mu?

İklim Kanunu iklim kaynaklı afetlere dirençli şehirler kurmak, su ve gıda güvenliğini sağlamak, Sıfır Atık sistemini yaygınlaştırmak, yenilenebilir enerji ve temiz teknolojilerin kullanımını artırmak, gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya ve daha sağlıklı bir çevre bırakmak, tarımsal alanları ve biyolojik çeşitliliği korumak için gerekli düzenlemeleri içeren bir kanundur. Ayrıca; emisyon ticaret sistemiyle sanayimizin daha rekabetçi, temiz ve verimli üretim yapmasını da sağlayacak nitelikte hazırlanmıştır.

**T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI**

14 SORUDA İKLİM KANUNU

11-“İklim Kanunu tarımsal faaliyetleri bitirecek, yapay gıda getirecek” iddiası doğru mu?

İklim Kanunu’nun hazırlık süreci, hazırlanma gerekçesi dikkate alındığında hiçbir şekilde hayvancılığın ortadan kaldırılacağı, sürdürülebilir protein adı altında böcek bazlı bir beslenme düzenine geçileceği gibi bir durum söz konusu olmayıp **bu iddialar tamamen hayal ürünüdür**. Kanun aksine, organik tarımı ve hayvancılığı desteklemekte ve bu yaklaşımı gıda güvenliği bağlamında öncelemektedir.

12-Kanunla vatandaşın karbon vergisi mi alınacak?

Hayır. **Kanunda vatandaşın vergi alınmasına ilişkin bir düzenleme asla yer almamaktadır**.

13-Kanunla kömür, petrol kullanımı tamamen kalkacak mı?

“Kanunla kömür, petrol kullanımının tamamen kaldırılacağı” iddiası **gerçeği yansıtmamaktadır**. Kanun, çevre dostu temiz enerjiyi teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Kanundaki tüm maddeler ülkenin kalkınma önceliği ve toplumsal refahı dikkate alınarak hayata geçirilecektir.

14-Kanunda yer alan karbon ayak izi ne getirecek?

Karbon Ayak İzi, bir ürünün üretiminde ortaya çıkan emisyon faaliyetleriyle, çevreye verilen zararı ifade eden sera gazı emisyonunun karbondioksit karşılığıdır.

Bu kapsamda, Kanunda da görüleceği üzere sadece üretim yapan kurum ve kuruluşların imalat sürecinde yeni ve temiz teknolojiler kullanarak karbon ayak izini azaltması yükümlülüğü söz konusudur. Bu noktada aynı ürünün üretim aşamasında daha az enerji ve maliyetle üretilmesi kastedilmektedir. Metinden de anlaşılacağı gibi **bireysel, toplumsal ve sosyal açıdan özgürlüklerin kısıtlanmasına dair herhangi bir düzenleme, hüküm veya durum söz konusu değildir**. Tamamen kurum ve kuruluşların özellikle ürünlerin sanayideki üretim aşamasında enerji verimliliği ile yeni teknolojilerin kullanılarak üretilmesi, doğal kaynakların ve çevrenin korunmasından bahsedilmektedir.

**T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI**